بیرەوەریەکانی ڕۆژمێرێکی شەکەت

شیعر

چنار نامیق حەسەن

کۆتایی سەدەی بیست

کوردستان هەولێر

چاپی یەکەم

Tiresome Memories Of A Calendar

Poems by:

Chnar Namiq Hasan

End Of 20th Century

Kurdistan - Hawler

پێشەکی

خەمەکانی "چنار" باڵای "چنار"ە..!؟

مونتاز حەیدەری

ئـەو کەلەی شیـعری نەبێ کەلێکی بێ گیان دەبێ...

ئۆکتاڤیۆپاس

ئێمە زەمەنێکی ونین لـە مێـژووی نادیـاری شـتەکان دەگەڕێین...
چنار

[چنار]ی مرۆڤ و مرۆڤپەروەر، خەمـەکانی بەقـەدەر بـاڵای چناری کوردستانە، بـە ئـەندازەی بـاڵای شـاخەکان، بۆیەکـە بـە درێژایی ئەو"باڵا"یانە بۆ ناخی زەوی، خاک، زەویی ژیان، خـاکی مرۆڤایەتی، زەویی نیشتمان و تەنـەوە پـەروەری، لـە خەزمـەتان بـە ستوونی شۆڕ دەبێتـەوە لـە جیاتی ئـەوەی ئـاو سـاردی بکاتـەوە ئاوەکەش دەبێتە شیعر، بگرە دەبێتە گڕ..!

ئەوەتە ، ئاواتـە کۆمەڵایەتیـەکانی، خەونـە ڕۆمانسیەکانی، ئـارەزووی هەسـتە نەتەوەیـیـەکانی ، لـە نێـوان دووبەرداشـی داگیرکـەری خـاک و داگیرکـەری کۆمەڵایـەتی، بـەو تەمەنـە زیندە بەهاریە، خەمەکانی ئەوەندە گەورەن:

سەرم جەستەم بەجێ دێڵێ و
جەستەم دووی سەرم دەکەوێ و
ناگەن بەیەک...!

بـەڵێ یەکـەم دوو ئێوە دێڕی شیعری(چەپـە)ی، یەکـەم دیوانەکـەی (**سەر**)و (**جەستە**) یـەکتری بـەجی دەهێڵن.. هەڵبـەت دیـارە خەمـەکان، کارەسـاتەکان، ئازارەکـان، زەمەنـە ڕەشـەکان، داگیرکەرە ڕەگەز پەرسـتەکان، ئەوەندە زۆرو دژوارو دڕندە ئامێزن، مرۆڤەکە، شاعیرەکە، لە سێدارە دەدەن، کە(سـەر)و(جە..تە)بەیەک ناگەن..؟!

لەگەڵ ئەمەشدا شاعیر کەمباری دەروونی زیندە دژوارە، سـەرو جەستەکەی بەیەک ناگەن، بەڵام چاوی لە بارانە، کێڵگەی خـەبات تەڕ بکات..کوڵ نادات، بۆ نیشتمانەکەی دەچڕێ:

نیشتمانم
بارانی وەرزی بەهاری،
بەسەر کێڵگەی دڵی مندا دادەباری.
من ڕێبوارێکی ماندووم،
دڵی پەستم لە ڕێگای عیشقی تۆدا
چرایەکی هەڵکردووە
هەتا ئەبەد
دەسووتێ و
ناکوژێتەوە..!

xxxxxxxx

مرۆڤێک، دایک بووی ناخی ژان و ئەشکەنجەو ئەوزەمەنە زیندە

دریژخایانەو دژوار بێ لە نێوان مێدیای روخێنەری "بابل" و "بابل"ی داگیرکەراتی کوردستان چون نابێتە -گیانی گەل- چون نابێتە- شیعر- ..لەو سالەی(1974) لە دایك دەبێ کە لەبەر گوللە تۆپەکانی شۆرشی مەزنی ئەیلول، پەك ئاوی عەرەب_ **شط العرب**_ بە شای گەندەلی ئێران پێشکەش دەکری..!

لە رۆژێکی شلەژاودا

شلەژاوتر لە لاپەرەکانی یادەوەریمێژووم

هاتیە ئەم پێشە چەتوالە...؟!

ئەوەتە ، ئەو منداڵە ئاسکتر لە پەرەی گوڵ، دایك بووی (بابل)ە نازانی((حەمزە شێتەکانی)) بۆ (کوێ بەری)؟! لە نیشتمانەکەی دەگەری وێلە، سەرگەردانە، لە هەناوی گری بابەگور گور و -سەردەمی خوێندنی سەرەتایی_گری ئاگری ئەوروزی شاری جوانی و شیعرو ئەرخەوانی-سەردەمی دوا قۆناغی خوێندن- یەکەم کۆرپەی شیعری بەناوی (نیشتمان) لە دایك دەبێ.. ئەوەتە نەك تەنیا لە ناخەوە بۆ نیشتمانەکەی دەسووتێ، بگرە جەستەکەشی دەسووتێ:

گری سەمرا دەمسوتێنێ..

سەدەیەکە باوك(**گورە**)دەیەوی لەگەل ئەستێرەکان ئاشنا بێ، لەزەماوەندی زەوی و ئاسمان و ئالا، ئەستێرەکان سەرجۆیی رەشبەڵەکی سەرکەوتن بگرن، ..مانگ و شیعروهیوا و ئەستێرەکان دەست لە ملان دەبن:کەزی شیعر، کەزی کچە گەر گرتوو

دابهێنن. بەلام...

کاتێ هاتی

زۆری نەمابوو مانگ هەلبێت

دایکم بە تۆبەرە ژانی منەوە دەتلایەوە

سەدەیەک بەر لە دایک بوونم

باوکم بە ئەستێرانی ئاشنا کردم..

ئەو مروڤە تەمەن(**25**) بەهارە، نەخێر تەمەن (**25**)زستانە، زستانی کرێوەو بەفرو بەستەڵەکی: کۆمەلایەتی، سیاسی، نەتەوەیی، واتە رەوتەکەی هەموو خەمە، سووتانە، ئەشکەنجەو ئازارە، دەربەدەری و ئەنفالە... بۆیەکە، ئەتاشەت وەکو، مێینەیەکی‌مرو، مرۆیەکی‌مێینە، یان حەبیبەی نالی و عەنبەر خاتونی مەولەوی، یان کە خودی خۆی ئافرەت‌سروشی_ئیلهام_ی جوانی و شیعرە، لە تونی خەمەکان خۆی لەبیر کردوە:

تاێ لە رەحمی چەند سالا دەروات

ژیان پشکۆیەکی ساردەو

لە هەناوی تۆپەڵە بەفرێکی گەرمدا

هەڵکۆرماوە

زمانەکانی عیشق و پەیڤەکانی‌نۆشەویستی

دەسرێنەوە

وەك ئەو درختە روتەڵەی لە سایەیدا

مێروولەیەک تۆقرە ناگرێت..!

له کۆتاییدا:

حەز دەکەم ئەوە بڵێم کە زۆر خۆشحاڵ بووم لە بارەی یەکەم دیوانی شیعری خاتوو چنار نامق حەسەن، ئەم کورتە ووتارە بە پەلەپەل نووسی، ئەوەی ڕاستی بێ زۆر لەوە زیاتری هەڵدەگرت لە بارەی ئەو دیوانە کورتەیە بنووسرێ کە خاوەنەکەی لە نیوەکەی دی کۆمەڵە چوونەیانەی داهێنانی شیعری ئاسان نییە، بگرە ئەستەمیشە، بەڵام ئەوەتە چنارخان، ئەندامێکی دیاری ئەو یانەیە..!

هۆی ساکاری و بە پەلەیی ئەم نووسینەم ئەوە بوو کاک نامق هەورامی، ڕۆژی هەینی ڕێکەوتی: 1999/12/10 سەعات 10ی بەیانی دەست خەتی دیوانەکەی دامێ، ڕۆژی 1999/12/11 خوێندمەوە ڕۆژی 1999/12/12 نووسینەکەم تەواو کرد لەبەر ئەوەی دەبێ ڕۆژی دووشەممە 1999/12/13 نووسینەکە وەرگرنەوە.. بۆیەکە تەنها هەر بەوەندە ڕاگەیشتم ناخی هەندێ لە کۆپلە شیعرەکان بخوێنمەوە، واتە لەبارەیانەوە بنووسم. بەڵام لایەنی داهێنانی هونەری دیوانەکە، واتە ئەندازیاری شیعری (هندسە الشعر) ئەوە بە گشتی کاری من نییە، چونکە من خوێندەوارێکی شیعر دۆستم، واتە نە شاعیرو نە ڕەخنەگری ئەدەبیم..بە کورتی ئەم دیوانە (بە دڵنیاییەوە)نموونەیەکی زیندووی شیعری نوێی کوردییە..

هیوام وایە، پاش بڵاوبوونەوەی ، ئەدیبان ڕەخنەگرانی بە توانا، سەرجەمی دیوانەکە_فۆرم وناوەڕۆک _بابەتیانە هەڵیسەنگێنن.

ئومێد دەکەم، چنارخان زیاترو زیاترو بخوێنێتەوە، ڕۆژانە لەگەڵ پەیام و پیرۆزی شیعردا بژی.. خۆشیو سەرکەوتنی هەردەم بە ئاوات دەخوازم.

سوپاس.

1999/12/12 هەولێر/کوردستان

پیرۆزییەکانی ڕۆژمێرێکی شەکەت

چاویلکەکانی قەدەر

لە دوا وێستگەی چاوەڕوانی
ئازارە دەستەمۆکانیش، دەخزێنە ئاراوگەکانی
دەروونەوە
چاویلکەکانی قەدەرم پێ خاش ناکرێت
زەمەنی پاش خۆرەتاویش
ئەشک مەنگوومی دەکات خۆشم بوێن
دوێنێ زەمەن لاپەڕەی ڕۆژمێرە دڕاوەکەی
هەڵدایەوەو
ئاشنایی یاساکانی کردم
لەناو چۆمی دوو چاوی مەنگی غوربەتا
لە سیمای ڕۆژگار ڕامایین و
دوێنەکانی چاوەڕوانی دادەڕوخان
تیشکی ڕۆژ لە ئاسمانەکاندا کۆچی کردوو
هەگبەی ئارەزووە زیندە بە چاڵەکانی
دەدایە دەستی بێداری
مانگ پەنا ئەستێرەیەکی کرد بە حەشارگە....
ڕانەی پەپوولەی باخچەکەمان تفرۆ کرا
دەمێ سەمای بۆ شکۆفەی گوڵێک دەکرد

شەوی یەڵدا
بە شانەی خەم پرچی ڕەشی دادەهێنا
ڕاڤاو هەستاو
منداڵەکان.. شەو بە برسێتی دەنوستن
میشق نەبوو نە دەسرەوتین
کە میشق هات لێی وەڕس بووین
ئێمە ڕۆحێکی نامۆ بووین
لە کوچەکانی بێ دەنگی چریەی هەناسەمان دەهات
ئازارێک بووین
کەڵەکەت تر لە تەرارات
ژان بە بەژنی خۆزگەکانماندا هەڵدەژەناو
شێتریەنجەی خەم بە ناخیاندا دەکوژەرا
خەمێ بوین لەوە باڵاتر
دەستی قرتاوی خۆشبەختی
بە بەژنی زراڤمان بکا و
هێشوی برینەکانمان بڕنێ
یا وەرزێک بۆ هیواکانمان پێ بکەنێ و
دەستێک چاوەکانمان بسرێ و
لە نهێنی ناخمان بگا
لەوەتەی هەین

شەوگار پەردەی زووری تەنهاییمان هەڵدەماڵێ... و
تریفەی ئەستێرەکانمان لێ وون دەکا
لە ڕاشەی شەکەتی خۆمانیش بێزارین

حوزەیرانی 1999

ئارامی کات و سەرەڕۆیی دەریاکان

بێدارتر لە ئەستێرەکان
دەروانمە چاوشارکێی کەون... و
ساباتە ڕوناوەکانی بەردەرگای قەدەر
چراکان تاریکتر لە شەوگار دەسوتێن
ئارامی‌کات و سەرەڕۆیی دەریاکان
لە یەکتر سەرچاوە دەگرن
کاتژمێرەکان لە هێمنی چرکەکاندا
خولانەوەیان بیر دەچن...
کەشتی ڕۆحیش لە زەریاکانی تەمەندا
لە سکونا نوقم دەبن...
لە گەرداوی تاریکی‌دا دوا تنۆکی خەمە مەستەکان
دەنۆشین
کەواڵە هەورە ڕەشەکان
چاویان دەبڕن بە چاوی ساتەکانمانەوە
نیگاکانمان لێڵ دەکەن و برینێک قەتماغە ناکات...
لە توڕەیی دەریاکان سام دەگرێت
پرچی شەپۆلە مەغرورەکان
بە شانەی بێداری دابهێنم

شەوێک بە ڕێکەوت مانگ هەڵدێت
ڕوخساری ڕەش دادەگەڕێ
فرمێسکە قەتیسماوەکان
لە چاوی مەنگی زەمەن دەسوڕانەوە
ئاشنایەتی کێڵگەی وشکەڵاتی
کوڵە پەژموودەکانی حەسرەتیان ئەکرد
کچێک لە شەقامەکانی کەناری ئاسودەیی
موحیبەتی دەفرۆشت
کەس دڕهەمێکی نەدایە
زەمەنێ ڕاسپۆتین دێتەوەو پەیکەری عیشقی
کچە ئاباڵقەکان
بە ئاسماندا هەڵدەواسن
کچێتەی ڕۆحی پیرۆزیان بە دەم وەتەوزیخەوەوە
لە دەست دەدا.. و جەستەیان لە دار دەکێشن
کەسیش نیشانەی پرسیاری
بە ڕوخسارییەوە دیار نییە!!
پەنجەرەکان تەم گرتبوونی
بە ئەزانی دەرگا والآکانی بونمان
بە ڕووی شنە بادا داخست
دەمێ بە شوێن پێی ژوانێکی ئارام دا دەگەڕاو

نارامی كات و سەرەڕۆیی دەریاكان

بێدارتر لە ئەستێرەكان
دەڕوانمە چاوشاركێی كەون...و
سابانە ڕوناوەكانی بەردەرگای قەدەم
چراكان تاریكتر لە شەوگار دەسوتێن
نارامیكات و سەرەڕۆیی دەریاكان
لە یەكتر سەرچاوە دەگرن
كاتژمێرەكان لە هێمنی چركەكاندا
خولانەوەیان بیر دەچن...
كەشتی ڕۆحیش لە زەریاكانی تەمەندا
لە سكونا نوقم دەبن...
لە گەردابی تاریكیدا دوا تنۆكی خەمە مەستەكان
دەنۆشین
كەواڵە هەورە ڕەشەكان
چاویان دەبڕن بە چاوی ساتەكانمانەوە
تیكاكانمان لێڵ دەكەن و برینێك قەتماغە ناكات...
لە تورەیی دەریاكان سام دەگرێت
پرچی شەپۆلە مەغرورەكان
بە شانەی بێداری دابهێنم

شەوێك بە ڕێكەوت مانگ هەڵدێت
ڕوخساری ڕەش دادەگەڕێ
فرمێسكە قەتیسماوەكان
لە چاوی مەنگی زەمەن دەسوڕانەوە
ناشنایەتی كێلگەی وشكەڵاتوی
گوڵە پەژمووردەكانی حەسرەتیان نەكرد
كچێك لە شەقامەكانی كەناری ناسودەیی
مەحیبەتی دەفرۆشت
كەس درهەمێكی نەدایە
زەمەنێ ڕاسپۆتین دێتەوەو پەیكەری عیشقی
كچە نابالغەكان
بە ئاسمانیدا هەڵدەواسێ
كچێتەی ڕۆحی پیرۆزیان بە دەم وەتەوزیخەوەوە
لە دەست دەدا.. و جەستەیان لە دار دەكێشن
كەسیش نیشانەی پرسیارێ
بە ڕوخسارێەوە دیار نیە!!
پەنجەرەكان تەم گرتبوونی
بە تەزانی دەرگا واڵاكانی بونمان
بە رووی شنە بادا داخست
دەچن بە شوێن پێی ژوانێكی نارام دا دەگەڕاو

لە تارمایی کەشتیەکان رادەمایین
قەدەر بوو گوڵەکانمان ناسی
شێتانە لەسەر باڵی نەوەرەسەکان
بە دوی توخیبەکانی هزرو
گۆرانیەکانی منداڵیدا دەگەڕاین..
دەڕۆم و بێ ئاگا لە هەنگاوەکانم
دوێنێ بە جێ دەهێڵم و سبەینێ دەسپێرمە قەدەر
قەدەری ئەو زارۆکەی
جەنگ ئەدگاری دەشێوێنێ و
گەمەکانی بۆ دورگە تەماویەکانی قەڵەق دەنێرێ
لە کێڵگەی کۆنترین ئازارا...بۆ ساتێ
پێرا نەگیشتین
لەسەر باڵی دارشەقەکانی بێئۆقرەیی دابەزین و
سەرخەوێک لای مەرگی ئەو گەڵایانە بشکێنین
بەر لە مەوسمی زەرد بوون
هەڵوەرین

تەمووزی 1998

---

*لە ژمارە (1)ی گۆڤاری هەڵەبجە بڵاو بۆتەوە
*لە کۆڕێکی شیعری لە شەقڵاوە خوێندراوەتەوە

خۆر لە بێژینگی ماڵە قەرەجێکدا ئاوا بوو

لە رۆژێکی شڵەژاودا
شڵەژاوتر لە لاپەڕەکانی یادەوەری مێژووم
هاتمە ئەم بێشە جەنجاڵە
ئەستێرەیەک هەڵدەهات و بە دەیان مەرگ دەیبردن
لێرە تا گوڵێک دەپشکوێ
دەیان دارچناری سەوز
پرچەکانیان با دەیبرنی
خۆر لە قوتبینکەوە هەڵدەهات و
لە بێژنگی ماڵە قەرەجێکدا ئاوا دەبوو
رووبارەکان هێندە تووڕە بوون
سەریان بە کەنارەکان دەکێشا..
لە زمانی گۆرانیەکان ناگەم و ئاوازەکان مەستم
دەکەن
دەمبەنە ئەو بیابانەی
ئەری چاوی هیچ هەورێکیان نەمژیوە
سێبەری ئەوالوی درەختەکان
ئەفسانەی عیشقێکی دۆڕاویان
بۆ خۆرەتاو بەرچڤ دەکرد
ئێمەش تالیی پێکەکان

تنۆک تنۆک
لە لێوەکانمان چۆڕایە
سەر سفرە دڕاوەکانی ژەمم
لە مەست بوونماندا گریاین
نەماندەزانی بۆ دەگرین
چیتر ئەو سرودانە مەڵێنەوە
پەیڤەکانیان لە جەنگێکدا سەر بڕان و
ئاوازەکانیان (یا) لرفی دان
پەڵە هەورەکان لە شەرماندا
ئاسمانەکانیان جێهێڵا
کاتێ نەیانتوانی تەشک
بەسەر ئەو کێڵگانەدا بڕژێن
(پەلاس) کەروی ووشک کردن..!
ئای لە زەمەن چەند ساڵا دەڕوات
ژیان پشکۆیەکی ساردەو
لە هەناوی تۆپەڵە بەفرێکی گەرمدا
هەڵکورماوە
زمانەکانی عیشق و پەیڤەکانی خۆشەویستی
دەسڕێتەوە
وەک ئەو درەختە ڕووتەڵەی لە سایەیدا
مێروولەیەک ئۆقرە ناگرێت...

ئالا/ ٤، 1999

دیداری ئەستێرە

کاتێ هاتی
زۆری نەمابوو مانگ هەڵبێ
دایکم بە نۆبەرە ژانی منەوە
دەناڵیەوە
سەدەیەک بەر لە دایک بوونم
باوکم بە ئەستێرانی ئاشنا کردم
ئەوان
بە دەستە ئازادەکانیان
بەیتی شیعرە ئامۆکانیان
دادەهێنام
لە ڕەحمی دایکم دەرهاتم
ژووانم لە گەڵدا بەستن
ئەوان
ڕووناکیان بەسەر
منی مەعشوق و
باوکم دا دەباراند
باوکم بە شەقامەکاندا دەڕۆیشت
بە چەپکێ ڕەیحانەوە

(با) بەلەنجە باوەشێنی دەکرد

و

هاوڕێکانی لە ئامێزیان دەگرت

ساتێک بەر لە سەفەری ئاوادەمی

بڕیار بوو

هەردوو بچینە دیداری دوا ئەستێرەی ئەمەن

ئەو ڕۆیشت و

لە ئاوەندی ڕێگاکەدا بە جێی هێشتم

نا..بە ژوان نەگەیشتم

سەفەرێ بوو

دەریای هەردوو چاوە مەنگەکانم لێخن

لێخن بە ئەشکی بە جێماو

بە کشوەری بڕینەوە

ئارایە ڕەشیان لەسەر نام

کە هاتم

خۆر دەمێک بوو ئاوا ببوو

دایکم بە ژانی منەوە

دەتلایەوە

1998

---

*لە ژمارە(99)ی برایەتی ئەدەب و هونەر بڵاو بۆتەوە.

چەپەر

سەرم بەستەم بەچن دێڵێ و

بەستەم دووی سەرم دەکەوێ و

ئاشکێن بە یەک..

من ئازانم.

ئەوەی ژانە ئاڵۆزکردووەکانی ناخم و

ئاڵۆزکاڵی کۆرپەی حەزە شێتەکانم بۆ کوێ بەرم؟!

ئەو ئەوەتانەی بەر لە ئێستاکە دەمبینین

ئاشتەوە بە هاودەمم

ئێستێ پەنا بۆ کوێ بەرم؟!

دەڵێم دەکرد..

من دەمێکە خەونی دووری وەکو زریان

ڕێ لە هیواکانم دەگرن و

شێر دەستەمۆ دەکات و

شیعرە ماتکردووەکانی

ئاڕەزووەکەم دەسوتێنن..!

هاوڕێ شیعر سوتاوەکەم

دەرگاکان داخراون

لەگەڵ پەنجەرەی گومانەوە

بێمە لات و
باسی دەیجورت بۆ بکێڕمەوە...
شاری ئەوین دوا چەپەری ڕێگاکەم بوو
جەخار...
لە سێبەری دار بەڕوویەکەم بەدیکرد
لە کاتێک
تا تینوێتیم بشکێنێ
شنە بایەک هەڵی نەکرد
لەم وڵاتە بێ سێبەرە
کڕی سەحرا دەمسوتێنێ...

1996

گۆرانییەکانی دوای جەنگ

جەنگ ئەدکاری زارۆکەکان دەشێوێنێ و
دڵنیایی بۆ دووکە تەماوییەکانی،
ئاڵوق دەنێرن..
ئەمەنێکی مرێژە،
کوی شیعر
شەوی سپی شەوی یەڵدای
ستانەکان شانە دەکات..
سەداڵێکیش،
لاقیانەکەی دایکی بری
بۆ نامەیەک
پیرۆزێک
ئەمەکانیانی دەرێسا.. و
سەربازێکیش،
کوێی بۆ ڕادیۆکە ڕادەگرت
شاری کوتایی جەنگ درا!!
لەی کەڵەکەت ترین خەمی سالە جوانەکان
لەی هەواره جێبهێڵە
با کوڵەکان لە نامیێری ئارامی دا

نۆقرە بکرن
هەنگ
لە شیلەی گوڵان بمژن
تا پاساریە شەکەتەکان
لەسەر پوش و سوتە مەرۆی
شەرکەکاندا نوچی بدەن
هەنگ
لە شیلەی گوڵان بمژن
منیش
گۆرانی لە دایک بوون
بڵێمەوە

1997

*لە ژمارە(119)ی کاروان بڵاو بۆتەوە.

سەمای درەختەکان

درەختی حەوشەکەمان
ئێرە باڵیا بوون
من کچی ئەو دورکانە بووم
تیشکی تۆر لێی دانەدەبڕا
ساڵێک سێبەر میوانداری ئەدەکردن
ئێوار ڕۆیی کردە ڕەشماڵی سێبەری ئەوان
درەختی بانیەکەمان
کەوڵیان کرد.. بەرز بوونەوە
پەلی.. وەک تەرزی خەمانم.. تا
لە حیکمەتی بۆ بەریان ڕادەمام
پەر لە مێژوو
بیانی بەراو... و زستان بارانی لێبڕا
بەسەر پاوی شەقامەوە
بێکریان لە سێدارە داو
پرچەکەیان دەسکەنە کرد
پەلە تاڵەکانیان سەر بریم و
پرمەشم بۆ ئەگێڕان
لەو دەمەوە

توڕەترم لە رەشەبا
لەو قوڕانەی ماسی بە عەشق
دەخنکێنن و
لاشەکانیان دەبا و دەڕوات
بێ ماڵ ئاوا..
ئەمێستاکە
کێناری دڵە ناموکەم
رۆژی سەد ئاواز دەژەنێ
سیمام رەنگی ئێوارانی زەردەپەرە
جەستەم ماندوو ترە
لەو ئالیەی
هەرچەند دەڕوات ناکاتەوە
شارەزووڕو حەبیبەکەی

1998

*لە ژمارە(332)ی رێگای کوردستان بڵاو بۆتەوە.

سەرەدەرییەکانی رۆژمێرێکی شەکەت

هەنگاوی بۆن بەرەو شارێ
عیشق بەس بە رێگای نەبات
ئێوارێیەک زەمەن پیاسەی دەکرد
باڵی هێندی دڵی شەوگاری
بۆ شەقامە... مەعشوقەکان
دەچێتەوە
پەی لە چریەی پێی هەنگاوەکان بێزارم
بەیبن بەڕوا بە دووم دێن و
هێندی باڵی بوونم لە گەردوون
بۆ ئەو دەریا توڕانە دەگێڕنەوە
شێتانە سەری شەپۆڵەکان
بە ئەنگوستی تاوێرەکاندا
دەکێشن...
سینەمەکی دی

خەونی گوڵ و

تەرزی لاولاوەکانی لێک ئاڵاند..

باڵندەیەک لە خەویدا

باخچە سەری گوڵی دەبڕی

(با) یاری بە سوتە سەرۆی

نازنازە بێتازەکان دەکرد..

ئای لەم سەرە بەنجاڵەی من چەند شێتانە

بیرەوەرییەکانی خۆی.. لە کۆرەپانی کاری

کۆترە ماندووەکانی ئەویندا

کڕ ئەن بەردا..!!

من ئەوەندە

پۆلوی ئاگردانە سارەکانم

گەرم کردەوە

پەنجەکانم سوور هەڵگەڕان

هێندە عاشقە مانگ بووم

ئەستێران بە دوومدا دەڕژان

من

م

..

---

* لە 1999/2/17 لە کۆڕێکی شیعریدا لە هۆڵی تەندروستی هەولێر خوێندرایەوە

* لە ژمارە(126)ی گۆڤاری کاروان بڵاو بۆتەوە

نزایەک لە داوێنی هەورە ڕەشەکاندا

کوێخەکان

بەسەر پاساری چەوتی زەمەندا

کەشتیان دەکرد

گێچەڵتر لەو سازەی ئەرمە ئاوازی

ئاشنا بوونی ڕۆژ و

سەمای درەختە پاییزەکان

•

•

•

•

•

•

•

•

لە ژێر سێبەری بزانی خۆرەتاودا

ئاوێتەی پیرۆزە دەبوون و

بەبێ ئیکۆڕی خەونەکانیان

دەخوێندەوە...

سەیری شارە مێژووییە

جەستەم دەواریی شەڕی نامۆیی
بارێزە تیایدا دادەکات
لە نێو کاسەی بادەی تەمەن
دوا پێکی تاڵی هەڵدەدەن
بەر لە نامۆ بوونی ڕۆحە تەزیەکان
تەورەسی هەڵوەدای تزا
بە داوێنی هەورە ڕەشەکانەوە
لە دار
درا...
زەردەپەڕان
بەر لە ژوانی ئەستێران
پەنجەرەی ژوورەکەم واڵا دەکەم
ڕۆحی ئەو پەپولآنە دەبینم
تا سوتان عەشقی هەتاو بوون
ئەمێستاکەش یاری بە پرچی
با
دەکەن..

1998

*لە (ملاحظة)ی گۆڤاری [illegible]

گەڕانـــەوە

پێشکەشە بە ناوک

لە سووچی کەلی پەنجەرەوە
گەڕانەوە کۆشی وجود
ئەو کوێستانە چڕەدا
ئەمشەوە ئەنگوستەچاوە
بۆ تەنهاییت بیر کەوتەوە
تا ئەمە نووی
لە ئاسێرەدا بە ئاسەوە ماچت دەکەم
بۆ سەفەری ئاوادە
تۆوی مەر لە کێلگەی دڵمدا دەچێنی و
شەقامەکانی ئاپوورەکەی جەستەم بنیاد دەکەیتەوە
تۆش پار ساڵ بۆ؟
خەونەکەی خۆت و خەونە وەنەوشەییەکانی منت پێدایەوە
ئێستەش.. منیش.. تەنیاو تەنیا
ڕاستە ئێستا هاتویتەوە
بەشێکی خەونێکی نارنجیت
بیا لە خەونەکانی دیم
ڕێگات بۆ ئادەمی دەربار بێت

تا چیدی رانابمەوە یا لە دنیای خەونا بژیم
گشت ساتەکان دەکەم بە شەو
هەرگیز لە دلما دەرناچی
لەرزەتی شەو..

1998

*لە ژمارە(91)ی برایەتی ئەدەب و هونەر بلاو بۆتەوە.

ســـــوتان

شەوێ لە ناو ژوورەکەمدا شەم چرایە
ئاوێنەی باڵندەیەکی
بوو و من ژانەو شەیدایە
دەسما تکیانە
لەو شەویەدا وەرەو بە
بە هەوێنی شیعری تازەم
نیوەشێتانە سوژو شیعرم
شیعاری ئاشوو تەنهایە
من تەنها یەک شەمم نییە
ملکەو تەمەنی من چیایە
تەنیایی
تراش یەری بەهاری
بەسەر هەێلکەی دلی مندا دادەبارێت...
من ژیواریکی ماندووم.
دڵی یەستم لە رێگای عەشقی تۆدا
پرایسەکی هەلکردووە
هەتا ئەبەد
دەسووتێ و
دەکوژێتەوە.

*لە ژمارە([illegible])ی رۆژنامەی رێگای کوردستان بلاو بۆتەوە

گیتارێک لە ژەنینی ئاوازەکانی وەڕەس دەبێت

جێی پێیەک ڕێگا نەماوە
ئەسپی خەونە سەرەڕۆکانی ئەمەلی تیا غار بدەین
دەوارێکی شڕ شک نابەین
ئامۆیی ڕۆحمان داپۆشن و
بەسەر جەستەی شەکەت و نغرۆ بوماندا هەڵیدەین..
چیتر
لە مۆزەخانە دێرینەکانی مێژوو
بەدوی سەری بێ جەستەو دەستی لە قامکدا بڕاو..و
مراوی کەشی بینایی لێڵمان دەکەڕێن
کە بە دوورکەی چاوە بێ سۆماکاندا تێ دەپەڕێت
سەر هەڵمەبڕە
نزای باڵندە باڵ خوێناوییەکان
پەلکێشی دوا وێستگەی دەیجوورت دەکەن
بە شوێن هەنگاویان مەکەوە..
زنەیەکی لێخن
درختە ڕوتەڵەکانی دارستانە سوتاوەکەمان ئاو نادات
شنەبایەک باوەشێنی ڕوخساری ماندوومان ناکاو
ئاوێنە تەڵخەکانیش پشت لە داهاتوومان دەکەن
سیمای حەسرەت بارمان دەشێوێنن و

[illegible] بە تەقەمانە دەکێشنەوە
بە خوێنی تریفەدا دەڕۆین
[illegible] ڕۆژ ژێر دەکەین..و
ئەفسوسی یادەوەرییەکانی منداڵیمان (با) دەبیات
ترسی تاراویی خەونە بێ داڵدەکانمان دەکەوین
لەو دیو سنوورەکاندا.. لە هێڵێکدا
[illegible] شەستە بارانی قەدەرەدا
[illegible] دەکەین
[illegible] ڕووناکی دەسپێرم بە ئاقی دوورگە نوتەکەکانی
[illegible]
[illegible] دەست لە دەستی پەلە هەورێک دەنێت و
[illegible] پرچەکانی تووبار بێ دەهێڵێت
چونکە ئەو گیتارێکی وەڕەسە لە ژەنینی ئاوازی خۆی..!
[illegible] گرێکی سپیان داماڵی
[illegible]
[illegible] گەردانی مانگ و وەک ئەستێران
[illegible] لە گرێکی ئاسمانە پرچ خۆڵە مێشیەکان نادەین
*
[illegible] درەختە شوێنەکان
[illegible] بە دوا ژووانی بێداری
من لە ڕاپێ دڵی ژانە جوانەکان بێ ئاگام

بە بێ چرپە بە شوێن هەنگاوەکاندا
مل دەنێن و
تۆوی وەنەوشە دەچێنن
وەلێ ڕێگاکان هەر دڕکەزین
نهێنی ژاکانی
خونچەی لێوی کوڵەکانم
لەو دڕکانە پرسیار دەکرد
بێ شەرمانە بە لێوی شەقار بردویان
کوڵاوەکانیان هەڵدەدڕین
ئەو کوڵانەی
خەونەکانیان تراویلکەو
هەڵوەرین دوا وێستگەی تەمەنیانە
مەرگیش
مەنگای عەشقی ئەو کچە مەتیوسانە بوو
لە باخچەکانی ئێوارانەدا
لە کۆشی خەیاڵێکی قووڵدا
ڕۆحیان نەرمە سەمای دەکرد
لە خۆڕا ئاوازەکانیان کپ کراو و
بە خۆرکەکانیان ووت
م
ە
س
ە
ف

ئایاری/1999

*لە ژمارە 3 ی گۆڤاری ... بڵاو بۆتەوە

ژمارەکانی بێ ئۆقرەیی

[illegible] لە [illegible]ی پەرتکدا
[illegible] ڕێگەی هەراج کرا
[illegible] دڵ سابانی حەسانەوەی ڕامی قووڵە
[illegible] پاسارییەکان بکاتە ئاسیان
[illegible] لێی ناپرسێت..
[illegible] نووستوودا ڕێی کەشتەکەم کرنە بەر
[illegible] لە کوڵانەکانی بێدەنگیدا هەڵدەکورمان
[illegible] لە پرچی لولی ڕەشەبا ئاڵۆزترن..
[illegible] لە چاوانمدا پیر بوون و
[illegible] تەمەندا ڕژان
[illegible]
[illegible] ساتەکانی ڕۆژگار خۆ دەنوێنن..
[illegible] پاش بارانی پەنهی
[illegible]
[illegible] تەرپۆشەو
[illegible] دەروازە کلۆم دراوەکانی قەدەردا
[illegible] هات و چۆ دەکات
[illegible] بێ ئۆقرەیی دەژمێرن و
[illegible] هیچە

دەکرا وەرزێکی کوڵاوی
بێ لە وەرزەکانی ئێستا
دەستەملانی خەونەکانی دایکم بێت و
پێڵوی چاوە لێلەکانی سورمە ڕێژ کات
ئەو دەمێک بوو
پشکۆی نووستوی ژێر ژیلەمۆ ساردەکانی دەپشکنی
بە دووی سۆراغی پەیڤێکدا
زەمەن جەسارەتی نەکرد
وەڵامێکی بداتەوە..و
شنەبایەک بە شانەی حەز
کەزیی بەهاری تەمەنی دائەهێنا..
لە تەمتوماندا وون دەبم
دەبمە تنۆکە ئاو..و
دەتکێمە سەر ئەو کێڵگانەی
لە تینواندا لێوەکانیان شەق دەبەن
دەڕژێمە تاریکی شەونکی شەکەت
کتێبە تۆمار نەکراوەکانی جەنگ دەنووسمەوە
وەکو فاڵچی بە نێو دێرەکاندا دەگەڕێم
بە ئەنێ مانایەک
بۆ وەرینی‌کوڵەکان و کودەتای وەرزە تاڵەکان

[illegible]
[illegible] کوکوتنی‌سەر دوا چڵی بێدەنگی
[illegible]کانی نەفرین تەزبەر دەکەم
[illegible] سێبەرێکی خەواڵو
لە پاێە [illegible]ەکانی خۆردا دەکێشم.
[illegible] وێن
لە [illegible] ئاگیاری شتەکان دەکەرێین
[illegible] پێچراوی ڕۆژ
لە پاێە [illegible]ەکانی شەو
لە [illegible] ئەفسوناویەکانی (با)
[illegible] لە فەرهەنگی ژمارەکاندا
[illegible] نەداینێ
[illegible] لەدایک بوونمانی پێ بەیان کەین

نەورۆزی/ 1999

سەفەری باخچەو خەونی نائومێدی کوڵەکان

کشت وێستکەی نیشتمانە غوبارستانەکەم پشکنی
ڕوانیم
هەر سەفەرە شاری عیشقی دڵە نامۆکان خاپوور دەکا
ڕەوە باڵندەی کۆچەرە
ئاسمانەکان بەجێ دێڵن و
هەکیبەی خەونێکی سیپریان لە کۆڵ دایە
دەرەنت ئاسا
سەمای کۆچ و مەرگ دەکەن
دوا وەسیەتیان
بەختێکی سپی لە پەڕەکرافێکی ڕەشدا
بە ئەمانەت دەسپێرنە شەپۆلی دەریاو
لەپرباسکەی ئاخودا حەرامزادەکاندا
بۆ ماسیەکانی دەنێرن
خەون بیابانێکی بێ کۆتا بوو
سەرابێک بوو تا ئاسا لە ڕەوتی زەمەن
کۆڕاڵیەک بوو لە تەنهاییدا دەبیژراو
لە جێی ژوانی ڕۆحەکاندا
کیپان دەکرد
منیش

[illegible] بێ توقرەیدا
[illegible] بەناو ڕۆحی شەوی یەلدا دەکەم
لە [illegible] ساتەکانی بیداری و
[illegible] دەبمەوە
[illegible] تراویلکەیە
[illegible] بێ کەوتووم
[illegible]
[illegible] دەستم قرتاون
[illegible] لە جێی
[illegible] دراوەکانی تەمەنەوە
[illegible] ڕۆژ و ئاوازێکی دی دەژەنی و
[illegible] عیشقەم بە خەمێ تر ئاوس دەکا
[illegible]
[illegible] ڕەنگاوەکانی بەر شۆشتەی ئەدەم
[illegible]
[illegible] زەمەنی
لە [illegible] دا لە کۆڵ نا..
[illegible] ناڵەکانی دەکریا
لە [illegible] یەنەدا
[illegible] باران دەکرد

جوانیەکانی داوێنی گوناه

-

ڕۆژ دەکوژەرێن و

زاکیرەم بۆ ساتێ ئانونو خەمەکان دەڕێسێتەوە

دایکم بە دەستە لەرزۆکەکانی

برینە بەسوێکانی قەدەر باوەشێن دەکات

شەوان باوکم

گۆڕستان بەجێ دەهێڵن و

دێتە میوانداری تەرزە مێوە

زەردەکانی حەوشەکەمان

بەنهێنی ئاویان دەدات

ئەو

کوچەیەک

شارێک

کیشوەرێک ئەما

فرسەخ

فرسەخ

بە سەعادەتا ئەگەڕێ

ئەیدۆزیەوە..

ئەوین مردو

...میوانەکانی موحیبەت داڕوخان

...یان بە شەرمەوە سەری بڵند کرد

بە پشتی پەیکی پساوەوە

...کانی

لە ...ک تاڵی وەرزەکان و

لە ...ی تەمەنێکدا

...ی هەبوو - و

...ی نەبوو

...و هەنگبەیەکی لێواو لێو لە گریان..

...

...ی بۆ ئەستێرانەی

لە ...ی ئەو بەرمانەوە هەڵدێن و

میوانداری

...ی چاوە بن سوماکان ناکەن..

...ی لە دەریاکانی وەهمدا

جوانیەکانی داوێنی گوناه

ڕۆژ دەکوژەرێن و
زاکیرەم بۆ ساتێ ئانوێن و خەمەکان دەڕێسێتەوە
دایکم بە دەستە لەرزۆکەکانی
برینە بەسوێکانی قەدەر باوەشێن دەکات
شەوان باوکم
کوێستان بەجێ دەهێڵن و
دێتە میوانداری تەرزە مێوە
زەردەکانی حەوشەکەمان
بەنهێنی ئاویان دەدات
ئەو
کوپەیەک
شارێک
کیشوەرێک ئەما
فرسەخ
فرسەخ
بە سەعادەتا ئەگەڕێ
ئەیدۆزیەوە..
ئەوین مردو

[illegible]ەکانی موحیبەت داڕوخان
[illegible] بە شەرمەوە سەری بڵند کرد
بە ڕستنی پەیڤی پساوەوە
[illegible]

لە نێو ئاڵای وەرزەکان و
لە شێرەی تەمەنێکدا
[illegible] هەبوو .. و
[illegible] نەبوون
[illegible]ێک و هەنگبەیەکی لێواو لێو لە گریان..
[illegible]
[illegible] بەو ئەستێرانەی
لە ئاسمانی ئەو بەرمانەوە هەڵدێن و
میوانداری
[illegible] پایە بن سوماکان ناکەن..
[illegible] لە دەریاکانی وەهمدا

بەرەو دوورگەیەکی دوورتر لە سەرنج
سەراسیمەم دەکات
بەرەو دوورگەیەکی دوورتر لە سەرنج
سەراسیمەم دەکات
گەیشتن بە یاقووتەکانی ئاسودەیی
زەمەنێکی دوری دەوێ
دوورتر
لە گەیشتن بە شاری موحیبەت
دوورتر
لە گەیشتن بە ئارامی کاتەکان
دوورتر
لە ئاشت بوونەوەی وەرزەکانی چاوەڕوانی
دوورترو دوورترو دوورتر...
لە سەوڵدانی کەشتی ڕۆحی ئەم زەمەنە
پەنجەکانم هەڵوەرین و
نەمتوانی
ناخی دەریاو
شەپۆلەکان بخوێنمەوە
نیگام لێڵ بوو
هێندە شەوەزەنگم دواند

بەرسڤێکی نەدامەوە
گوناه دەستی درێژ کردو
ئێمەش شوێن هەنگاوی کەوتین
ئادەم پێمان پێدەکەنی و
ئێمەی کوێنەوانەکان
لە حەسرەتا توانەوە
ئێمەش نەفامانە هەر دەڕۆیشتین

بە یادی کلاسیکەوە:

دووری

دووریت شەوەو
ئاسمانی چاوم دەتەنێ
بە تەمو تاریکی و تووشی
زریانێکە...!
پەنجەی دەستە ئامۆکانم
دەتەزێنێ
دووریت خەزانێکی سەختە
بە شانەی خەم
کەزیی بەهاری تەمەنم دادەهێنێ...!
بێ پشوودان
تاڵ.. تاڵ.. هەڵیدەوەرێنێ..!

بەشێک لە قەسیدەیەکی تەواو نەبوو

لەگەڵ رۆژگارە دەست کورتەکاندا
پایتەختە کریستاڵیەکانمان دەشکێنی
لە سۆراخی کوڵێکی سووردا...
بۆ دزینی چراکانی خۆشبەختی
بۆ رفاندنی تریفە لە مانگ
بۆ پێنەکانی لای لایە
تا خەونەکانمان نەزرێن..
بۆ ریتمێ لەم بالیا بێ نەشئەیەدا
مەستمان بکات
لەوەتەی ژان
سوری بەر خۆزگەکانمانە
بێ و کات و بێ ئۆقرەیی
ئوتەکە شەو دەلاوێنین...
کە جەستەی سڕی خەونێکم
بە گۆرستانی بێ ئاکامی دەسپێرن
لە خۆراوەیەکی ساردا
زەمەنی خۆزگەکانم
ئازی کەمانەکەی دەپێست و

پەنجەکانی هەڵدەوەرین
ئاوازە خەمینەکانیش
لەتەک هاژەی شەپۆلێکی سەرمڕۆدا
بۆ نوقیانووسە تورەکان
سەر هەڵدەگرن
ئاوڕن لە مەنگی دەریا نادەنەوە...
هیواکانم
لە سپێدەی سپێدەیەک
سپی تر بوون
خەونی نزاوی تەمەنێک بوون
بەر لەوەی خۆر هەڵبێت
لە شەوگارێکی نوتەکدا
چاویان لێک نا..

1999/12/24

شاعیر لە چەند دێرێکدا

*لە 1974/2/12 لە شاری(حلە)لـە دایـک بـووە.
*خوێندنـی سـەرەتایی و نـاوەندی لـە کـەرکوک تـەواو کـردوە.
*ئامادەیی بازرگانی لە سـلێمانی تـەواو کـردوە.
*لە سەرەتاوە ناوە ناوە هـەوڵی شـیعر نووسـینی هەبوە بەڵام لە ساڵی (1996) وە شـیعر بـڵاو دەکاتـەوە.
*لـە زۆربـەی ڕۆژنامـەو گۆڤارەکـانی هـەرێمی کوردستان ودەرەوەدا بەرهـەمی بڵاو کردۆتـەوە.
*لـە یـادی (101) سـاڵەی ڕۆژنامەگـەری کوردیـدا وەک ئافرەتێکی ڕۆژنامـەنووس خـەڵات کـراوە.
*نووسەرە لە گۆڤـاری هەڵەبجـەدا
*دایکی منداڵێکە بـەناوی (نـالی).